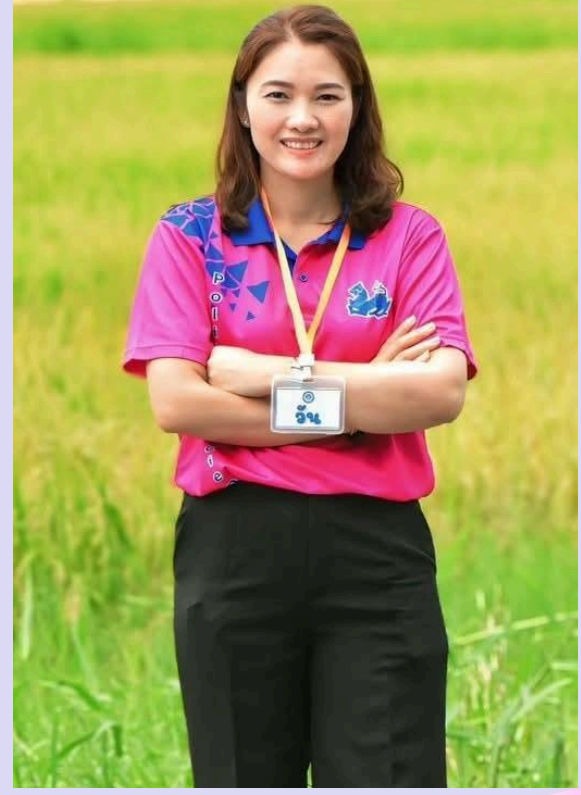

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จารุประภา เจ็๋ง¹, รนฤต โพธิ์เงิน²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู และ 2) เปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ภายใต้กรอบแนวคิดของ Gabriel Almond และ Sidney Verba รวมทั้งแนวคิดของ Lester W. Milbrath ประชากรจำนวน 119,240 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 384 คน จากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากถึง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียง การสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง และการชุมนุมทางการเมือง 2) การเปรียบเทียบตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ประชาชน เทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

บทนำ

วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำนึกทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยมีอิทธิพลต่อสถาบันทางการเมืองและคุณภาพของระบอบประชาธิปไตยอย่างชัดเจน (อุตม พริยสิงห์, 2529) หลายประเทศแม้จะนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ แต่ยังเป็นเพียง "ประชาธิปไตยเชิงรูปแบบ" เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนยังไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ทำให้การสร้างความเป็นสถาบันของระบอบประชาธิปไตยทำได้ยาก (อุตม พริยสิงห์, 2529) ในระบอบประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ และระดับการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้น (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2557) หากประชาชนส่วนใหญ่มีค่านิยมประชาธิปไตย เช่น ความเสมอภาค เคารพสิทธิ ยอมรับความเห็นต่าง และยึดหลักนิติธรรม ย่อมช่วยให้ประชาธิปไตยมั่นคงยั่งยืน (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2557) อย่างไรก็ตาม สังคมไทยยังมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอุปถัมภ์และอำนาจนิยม ส่งผลให้ประชาธิปไตยยังไม่ประสานกับวิถีชีวิตไทยอย่างแท้จริง (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2557) ต่อมา การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสื่อ ทำให้เกิดกลุ่มใหม่ที่ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ขณะเดียวกันชนบทไทยก็เปลี่ยนแปลงจากการขยายตัวของเมืองและเทคโนโลยี จนเกิดแนวความคิดการปกครองท้องถิ่นและการจัดการตนเองแพร่หลาย (ชานัญ จันทร์เรือง, 2559)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู เพื่อใช้เป็นแนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยไทยจากระดับครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นต่อไป (ชานัญ จันทร์เรือง, 2559)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 119,240 คน (เทศบาลตำบลบางปู, 2568) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวนทั้งสิ้น 384 คนโดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเทียบสัดส่วนของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะบุคคลของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการตามลักษณะตัวแปร คือ เพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นอัตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามการมีส่วนร่วม โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าคะแนนเชิงบวกค่าคะแนนเชิงลบ
ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	5 1
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	4 2
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	3 3
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	2 4
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1 5

ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณา จะใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์แต่ละระดับ จะมีคะแนนอันตรภาคชั้น (class interval) เพื่อแปลระดับ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินผลแต่ละระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากถึง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียง การสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง และการชุมนุมทางการเมือง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐสุวัชร เล็งกิ่ง ที่พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมากเช่นกัน รายงานพบว่า ประชาชนมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก สะท้อนการรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อและเครือข่ายสังคม การใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความตระหนักในบทบาทพลเมือง การสนทนาเรื่องการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก บ่งชี้ถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ นอกจากนี้ การติดต่อกับนักการเมืองและการชุมนุมทางการเมืองที่อยู่ในระดับมาก สะท้อนความกล้าแสดงออกและการสื่อสารข้อเรียกร้องทางการเมือง ผลการเปรียบเทียบตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

- ชานัญ จันทร์เรือง. (2559). วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯ รุทกิจ.
- ณัฐสุวัชร เล็งกิ่ง. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนอง
- ไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตกลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐ และเอกชนวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2557). วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตยในเขตชนบทอีสาน : กรณีศึกษาประชาชนในเขตหมู่บ้านค้ำบัง และหมู่บ้านสะอาด ตำบลสะอาด อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ 31 (3) ก.ย. - ส.ค. 57, 63-96
- อุตม พริยสิงห์. รายงานการวิจัยเรื่องการซื้อสิทธิ-ขายเสียงและผลจากการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2538.
- Almond, G. A., & Verba, S. (1963). The civic culture: Political attitudes and democracy in five nations. Princeton University Press.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. Psychometrika, 16(3), 297-334.
- Field, A. (2018). Discovering statistics using IBM SPSS statistics (5th ed.). SAGE Publications.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). Multivariate data analysis (8th ed.). Cengage.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Milbrath, L. W. (1965). Political participation: How and why do people get involved in politics? Rand McNally.
- Pallant, J. (2020). SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS (7th ed.). McGraw-Hill Education.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2006). The content validity index: Are you sure you know what's being reported? Critique and recommendations. Research in Nursing & Health, 29(5), 489-497.

